

OPONENTSKÝ POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

TÉMA: MAGIE V OBDOBÍ JUDAISMU DRUHÉHO CHRÁMU A RANÉHO KŘESŤANSTVÍ

KANDIDÁT: Bc. DANIEL NEZMAR

Kandidát předložil poměrně rozsáhlou diplomovou práci čítající celkem 139 stran. Z hlediska formálních požadavků práce je vyhovující (adekvátní jazyková úroveň jazyka, vyhovující formální členění práce, poznámkový aparát a další náležitosti).

Bohužel, výše řečené nelze vztáhnout na obsahovou stránku práce. Její obsah se do značné míry rozchází s určeným tématem, kterým je magie v období judaismu Druhého chrámu a raného křesťanství. Toto téma se prakticky dostane ke slovu, a to ještě nikoliv úplně, v podkapitole 9.3 „Židovská magie“, 9.3.1 „Zaklínání a proklínání“ 9.3.2 „Amulety a talismany“ 9.3.3 „Židovská démonologie a angelologie“ 9.3.4 „Exorcismus“ 9.3.5 „Židovské grimoáry“, 9.3.6 „Židovské svěcení magického kruhu“ 9.3.7 „Vytváření golémů“ 9.3.8 „Mojžíš“ (str. 91-107). Navíc i zde má kandidát tendenci se vzdalovat vyznačenému historickému období, a to tak že neváhá odkazovat na esoterní díla renesanční doby (*Clavicula Salomonis*) nebo i pozdější, jak je tomu u *Grimorium verum*, které kandidát mylně označuje za židovský spis. Pojednání má spíše přehledový než analytický charakter. Také je zřejmé, že si kandidát neosvojil historicko-kritický přístup k uváděným textům nebo postavám (Mojžíš, Šalamoun). Také v judaistické problematice, která nepatří k vyznačenému tématu, jako např. „Tvoření golémů“ se kandidát neopírá o relevantní judaistickou literaturu (např. česky vyšlo: IDEL, Moše. *Židovské magické a mystické tradice o umělém člověku*, Praha: Vyšehrad, 2007), nýbrž zpravidla o díla české ezoterní literatury (Josef Veselý, Oldřich Eliáš aj). Z akademických děl zde nalezneme velmi málo (např. BOHAK, Gidon. *Ancient Jewish Magic*. Cambridge: Cambridge University Press, 2011)

Z větší části se kandidát ve své práci zabývá magií jako takovou, respektive jejími různými podobami, což je téma spíše religionistické, avšak i zde je jeho pramenem spíše obskurní literatura (Veselý, Eliáš, Levy aj.) než solidní religionistická díla. Otázkou je i vhodnost fenomenologické metody, kterou si kandidát vybral pro svůj postup, je-li téma práce spojeno s konkrétním prostředím a historickým obdobím. Kandidátova práce se měla pevně držet literárního dědictví judaismu Druhého chrámu a raně křesťanské literatury. Dnes už existuje pevně etablovaný koutek studia magických textů v kumránské literatuře (např. články maďarské badatelky Idy Fröhlich *Magical Healing at Qumran (11Q11) and the Question of the Calendar*, nebo *Medicine and Magic in Genesis Apocryphon. Ideas on Human Conception and its Hindrances*, aj.), totéž se týká díla Josefa Flavia (např. JEWELL, Phil *Flavius Josephus` Terminology of Magic: Accommodating Jewish Magic to a Roman Audience*, 2011), Filóna Alexandrijského, s jistou obezřetností pak rovněž literatury raného rabínského judaismu.

S lítostí musím hodnotit předloženou práci jako nedostatečnou a nedoporučuji ji k obhajobě.

4. září 2021

doc. David Biernot, Ph.D.